

Barnkonsekvensanalys av socialnämndens förslag på inriktning, mål och ekonomi 2023

Beställning av barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys ska genomföras inför beslut som direkt eller indirekt påverkar barn i allmänhet, särskilda grupper av barn eller enskilda barn. Socialnämnden har som rutin att inför övergripande beslut som kan komma att påverka barn som kommer i kontakt med verksamheten genomföra en barnkonsekvensanalys. Socialnämndens förslag på inriktning mål och ekonomi 2023 innebär förändringar i nämndens arbete som kan komma att påverka barn och unga i Helsingborg stad.

Analysen har genomförts och sammanställts av barnrättstrategerna Anna Wallin, Elin Hallenheim och Ottilia Markezic.

Kartläggning

Socialnämndens förslag på inriktning, mål och ekonomi 2023 berör direkt alla barn som är, eller kan komma att bli, aktuella för utredning eller insatser inom nämndens ansvarsområde. Vidare berörs indirekt barn till föräldrar eller andra närstående vuxna som erhåller, eller är i behov av, insatser från nämnden.

Denna barnkonsekvensanalys syftar till att fastställa vilken effekt socialnämndens förslag på inriktning, mål och ekonomi 2023 kommer ha för att barns rättigheter ska kunna förverkligas och huruvida förslaget är förenligt med barns bästa. Inga barn har hörts inom ramen för denna barnkonsekvensanalys. Istället har de svar från 2693 barn från 71 länder i Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 19 från 2016 använts som underlag i barnkonsekvensanalysen. I den har barn uttryckt att:

“Planera noga. Det ska finnas tillräckligt med pengar i budgeten för att barns alla rättigheter ska kunna tillgodoses.”

“Att satsa på våra familjer är också ett viktigt sätt att trygga våra rättigheter.”

“Att satsa på barn är en långsiktig investering, och den ger stor avkastning, så kom ihåg att tänka på det.”

“Det är omöjligt för att satsa på oss om ni inte frågar oss vad ni ska satsa på! Vi vet – ni borde fråga oss.”

Aktuella bestämmelser

Barnkonventionens grundprinciper regleras i artikel 2, 3, 6 och 12 och är vägledande för hur konventionens samtliga artiklar ska tolkas och tillämpas.

Förbudet mot diskriminering framgår i artikel 2 och innebär att inga barn får diskrimineras på någon grund. I ekonomisammanhang innebär diskrimineringsförbudet att vissa grupper av barn inte får diskrimineras i budget- eller ekonomibeslut. För att uppnå faktisk jämlikhet bör de grupper barn som kvalificerar sig för särskilda åtgärder identifieras för att ekonomi och budget ska kunna anpassas så att åtgärderna kan genomföras. Artikel 2 utesluter inte positiv särbehandling av dessa grupper.

Principen om att barnets bästa ska beaktas särskilt vid åtgärder som rör barn regleras i artikel 3 i barnkonventionen.

Artikel 6 fastslår barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Barnrättskommittén konstaterar att satsningar på barns utveckling den tidiga barndomen leder till positiva effekter för barns förmåga att utöva sina rättigheter, bryter fattigdomsspiraler, och skapar stora ekonomiska vinster på sikt (Barnrättskommitténs allmänna kommentarer i nr 19 från 2016 om offentlig budgetering för förverkligandet av barns rättigheter, artikel 4, punkt 50).

Barns rätt till delaktighet och inflytande regleras i artikel 12 och innebär att barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem.

Utöver grundprinciperna i barnkonventionen är artikel 4 central i fråga om ekonomi och budget. Artikel 4 innebär att konventionsstaterna har en skyldighet att vidta alla lämpliga åtgärder för att genomföra barns rättigheter enligt barnkonventionen. I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska konventionsstaterna till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att vidta sådana åtgärder. För socialnämndens del innebär dessa bestämmelser att nämndens verksamhet ska ha en god kvalitet och att skattemedel ska användas på bästa möjliga sätt för att barns rättigheter ska få genomslag.

Även barnkonventionens artikel 5 och 18 är av vikt för denna barnkonsekvensanalys. Artikel 5 reglerar föräldrars och vårdnadshavares ansvar för barns uppfostran och utveckling. Artikel 18 förtydligar att föräldrar eller andra vårdnadshavare har huvudansvar för barnets uppfostran, men med statens stöd. Det är socialnämndens uppdrag att ge föräldrar eller andra vårdnadshavare förutsättningar att ta ansvar för barns uppfostran, utveckling och rättigheter det stöd de kan behöva för att göra detta.

Socialnämndens förslag till inriktning, mål och ekonomi 2023

Inriktning

Socialnämnden beskriver sin inriktning för 2023 som följande:

”Vi vill arbeta för en trygg stad där vi tillsammans verkar för att barn och ungdomar ges bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer. Vi vill förflytta oss från en tung myndighetsutövande socialtjänst till mer tillgängliga sociala tjänster för invånarna när och var de vill. Stödet till barn, unga och vuxna ska utvecklas genom invånarnas delaktighet och medskapande.”

Inriktningen är förenlig med bestämmelserna i barnkonventionens artikel 6, vilken fastslår barns rätt till liv, hälsa och utveckling. Genom att erbjuda barn, unga och deras familjer tidigare och mer lättillgängliga insatser kan socialnämnden säkerställa att de barn som är i behov av insatser genom nämnden får dessa i rätt tid och på rätt plats. Att arbeta för att i ett tidigt skede ge barn och unga bättre förutsättningar med ett mer tillgängligt och effektivt stöd bedöms som förenligt med 5 kap 1 § socialtjänstlagen, som gör gällande att socialnämnden ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden.

Målet att utveckla socialnämndens insatser och tillgänglighet genom dialog och medskapande med invånare uppfyller de krav som barnkonventionens artikel 12

ställer på barns rätt att uttrycka sig i åtgärder och beslut som rör dem och att barn får vara delaktiga.

Mål

Socialnämndens målbild för 2023 är uppdelad i två;

1. 70 procent av invånarna som använder sig av Socialförvaltningens tjänster upplever att det stöd de har fått har varit till nytta.

Motiveringen beskrivs som att det är socialnämndens uppdrag att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan vara en aktiv i del av samhället. Socialnämnden vill ta vara på de erfarenheter som enskilda har som en kunskapskälla för att utveckla verksamheten. Socialnämnden vill, genom löpande kundundersökningar, ge invånare som avslutat kontakten med förvaltningen möjlighet att återkoppla om stödet de fått varit till nytta och om det hjälpt på vägen mot självständighet.

2. Andelen ansökningar ska öka till minst 17 procent av det totala antalet anmälningar och ansökningar.

Målet motiveras med att kontakten med socialnämnden idag i stor utsträckning inleds via anmälningar från någon annan än invånaren själv. Det är fortsatt viktigt att socialnämnden nås av en oro kring en invånare, i synnerhet utsatta barn.

Förutsättningarna för att ta emot stöd är dock under dessa omständigheter ofta sämre än när invånaren själv etablerar en kontakt. Därför är det av värde att de sociala tjänsterna utformas än mer efter invånares behov. Stöd och behandling ska vara lätt att hitta och lätt att komma i kontakt med. Tjänsterna ska vara tydliga och tillgängliga i ett tidigt skede och invånare ska veta vilken hjälp som finns var. Genom att anpassa de sociala tjänsterna ges bättre förutsättningar för invånare att leva ett självständigt liv.

Kompetensförsörjning medarbetare

I socialnämndens förslag till inriktning, mål och ekonomi 2023 beskrivs det som en utmaning att behålla erfarna medarbetare. Målbilden för 2023 kräver nya rutiner för att identifiera nyckelkompetenser och säkra kompetensförsörjningen av dessa grupper. Detta beskrivs kräva nya arbetstidsmodeller och ett fortsatt ansvar för personalens yrkesutveckling. Nämnden kommer att vara en del i den gemensamma Yrkesresan i samarbete med andra kommuner och SKR.

Att arbeta för att behålla erfarna medarbetare och kompetens i socialnämnden innebär att kontinuitet kan säkras för de invånare som tar del av nämndens insatser. Om barn, unga och deras familjer ges möjlighet till kontinuitet och förutsägbarhet i kontakten med socialnämnden ökar möjligheten att uppnå och upprätthålla förtroende hos invånare. Vidare innebär detta att möjligheten för invånare att komma i kontakt med rätt insats vid rätt tillfälle är större.

Analys av barnets bästa

Sammantaget görs bedömningen att socialnämndens förslag för mål, inriktning och ekonomi 2023 är förenligt med barns bästa. En förflyttning mot tidiga och förebyggande insatser gynnar barns utveckling och hälsa och är således förenligt med bestämmelserna i barnkonventionens artikel 6 och 3. Att involvera barn, unga och deras familjer i förflyttningen och genom invånardialog utforma de sociala tjänster som ska erbjudas uppfylls också kraven i barnkonventionens artikel 12 om barns rätt

att uttrycka sig och vara delaktiga. Förflyttningen mot tidigare och förebyggande insatser ökar möjligheterna för föräldrar och andra vårdnadshavare att i rätt tid komma i kontakt med socialnämnden och ta del av den stöd som ska erbjudas dem i enlighet med barnkonventionens artikel 18.

Genom att behålla kompetent personal och säkra personaltäthet inom socialnämnden kan barn, unga och deras familjer erbjudas ett kontinuerligt och förutsägbart stöd. Det får anses förenligt med bestämmelserna om barnets bästa i barnkonventionens artikel 3 att barn känner sig trygga i kontakten med socialnämnden. Att förändra verksamheten utifrån barns behov genom en ökad tillgänglighet av sociala tjänster och utifrån en invånardialog innebär bättre förutsättningar för att säkerställa att barn får sina behov tillgodosedda så som avsett i barnkonventionens artikel 6.

Det är fortsatt viktigt att socialnämnden ser till att särskilt utsatta barn får sina skyddsbehov tillgodosedda. Barns rätt till skydd enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen och lagen om vård av unga får inte åsidosättas till förmån för förebyggande åtgärder. Det är fortsatt av vikt att resurser finns för att kunna tillgodose barns behov av placering utanför hemmet, där det bedöms som nödvändigt utifrån barnets bästa.

Slutligen är det av vikt i förflyttningen mot sociala tjänster att prata med barnen! Att ha en dialog med barn och göra barn delaktiga i denna förflyttning, inte endast genom dialog med föräldrar och vårdnadshavare är en viktig del av inhämtandet av synpunkter. Bara genom dialog också direkt med barn kan vi säkerställa att de sociala tjänster socialnämnden vill erbjuda faktiskt är vad stadens barn är i behov av.

